

vzpomladi, kadar rožice prelepo cvetó in mило vonjavo svojo razprostirajo po svetu, postane skrbni Slovenec in pohiti k svojemu bučelnjaku, ker:

„Skrbne bučele
Rano brenčé.
Za strdjo hité!“

Ker toraj dragi moji rojaki, premili Slovenci, bučele tako visoko spoštujejo, in ker še je mnogo občin in vasi brez njih, radi tega hočem bučele malekosto v cenjenem „Slov. Gospodarju“ potprežljivim bralcem opisati.

I. Zgodovina. vrsta bučel. Toliko priljubljene živalice „bučele“ se istinito štejejo k najčudnejšim žuželkam. Kakor mravlje skrbijo za zimo, jednako tudi bučelice; pregovor pravi: „Lenuh, pojdi se k mravlji učít, in pregledaj skrbne bučelice.“ Bučelice živijo v družbi, vsaka družina jih šteje 20—60 tisoč; a najdemo jih v vseh petih delih sveta, kjer ie dovolj paše najdejo. Niso pa povsod jednake velikosti, niti barv, laške so večje od naših, a manjše v Afriki. Na Laškem so rumenkaste, med tem, ko so afrikanke rudečo rumenkaste.

Nekdaj iz prva so bile divje živalice, bivajoče v velikih drevesnih duplinah; a strd njihova je ljudi napotila, da so jih ukrotili in udomaćili. Radi tega so se morali poučiti o njihovem čudovitem družbinem življenju, ter uganiti, kaj jim ljubi, kaj škoduje. Pri tem poučevanju in skušnjah so naposled opazili, da te živalice niso vse jednake velikosti, ter nekatere skrbljivo na pašo leté, med tem pa druge brezposelno pred panjem veselo brenčé, in se kratkočasijo, kakor kakšni bogataši v krasnih palačah. Uvideli so tudi, da celi roj za nekšno bučelo hiti in kamor se ona vsede, tamkaj vse ostanejo. Rekli so oni bučeli „kraljica“, ki vlada celo družbo; a vkljub temu še niso znali o moči njeni, in zakaj je — v panju. Domišljevali so vedno, da je ta kraljica bučelam to, kar je pri kokoših ponosni — petelin. Pred 200 leti so še celo učenjaki prirodoslovja imenovali to bučelico „samca“. A slavnoznani anatom Swammerdam je pri raztelesenju te prečudne živalice z drobnogledom opazil in določil tega „kraljiča“ za — matico. Radi teh preiskav je izvrstni bučelar, župnik v Sirah na Lužickem očitno učil: V vsakem panju je troje vrst bučel: 1. kraljica — matica — jedina samica; 2. trotje, samci in 3. vse ostale so polutani ali polutanke. — Prvo in drugo je res; a delavke niso polutani, nego nepopolne — samice, kar je dopričano v najnovejših časih.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Maribora. (Premiranje konj.) Na razstavo konj, katera se je dne 10. septembra

t. l. vršila za okraje: Maribor, Ptuj, Sv. Lenart in Ormož, prignali so precej lepe živine, posebno lahkkih konj za jahanje in vožnjo videti je bilo lepo število. Premije pa so dobili za kobile z žrebeti: 1. drž. darilo 40 srebrnih gld. Andre Muršec iz Cvetkovec, Orm. okr., 2. drž. darilo 20 srebrnih gold. Anton Korpar iz Slusovec, Orm. okr., 3. darilo 20 srebrnih gold. Franc Korpar iz Formina, Ptuj. okr., 4. darilo 15 srebrnih gold. Simon Nemec iz Leskovca, Ptuj. okr., 5. darilo 10 srebrnih gold. Karl Hrastnik iz Sp. Polskave, 6. darilo 10 gold. St. Srnko iz Rač, 7. darilo 10 srebrnih gold. Anton Papež iz Sp. Polskave, 8. darilo Anton Wagner iz Sp. Polskave, 9. darilo J. Rojs iz Vrange, Št. Len. okr. — Za štiri in petletne breje kobile je dobil 1. drž. darilo 30 srebrnih gold. Fr. Korpar iz Formina, Pt. okr.; 2. drž. darilo 20 srebrnih gold. Tom. Plavec iz Ormoža, 3. drž. darilo 15 srebrnih gold. Armin Haage, pa je prepustil ga M. Čušu iz Ptuja, 4. dež. darilo 10 srebrnih gold. Janez Masten iz Pušćinec, Orm. okr., 5. dež. darilo 10 srebrnih gold. Matija Lešnik iz Št. Lenarta, 6. darilo 10 srebrnih gold. Peter Kondrič iz Velike nedelje, Orm. okr., 7. darilo 10 srebrnih gold. Janez Bračko iz Št. Petra pri Mariboru, 8. darilo 10 srebrnih gold. Mart. Standeker iz Ormoža in 9. okr. darilo Andre Pravdič iz Ormoža. Poleg teh so dobili drž. srebrno svetinjo Armin Haage, Fr. Korpar in Vinc. Kurnik zadnji iz Št. Lenarta v Slov. gor. — Za dve leti stare žrebice 1. drž. darilo 25 srebrnih gold. Anton Badl iz Maribora, 2. drž. darilo 20 srebrnih gold. Ferd. Malič iz Šmarjete na Pesnici, 3. dež. darilo 15 srebrnih gold. Jurij Mulec iz Šmarjete na Pesnici, 4. okr. darilo 10 srebrnih gold. isti Jurij Mulec, 5. okr. darilo 10 srebrnih gold. Ant. Korpar iz Slusovec, Orm. okr., 6. darilo Jože Ornik iz Ptuja, 7. darilo Franc Jureš iz Negovec, Pt. okr., 8. darilo 10 gld. Ant. Wagner iz Pragerskega. Srebrno drž. svetinjo je dobil Ant. Badl iz Maribora in Jože Kozoderc iz Podlož, Ptuj. okraj. Za letne žrebice so dobili 1. drž. darilo Mart. Strniša iz Ormoža, 2. drž. darilo 15 srebrnih gold. Ivan Masten iz Pušćinec, 3. dež. darilo 15 srebrnih gold. Andre Pravdič iz Ormoža, 4. okr. darilo 10 sreb. gold. Jožef Kozoderc iz Podlož, Ptuj. okr., 5. okr. darilo 10 sreb. gold. Tom. Kolenc iz Formina Pt. okr., 6. okr. darilo 10 sreb. gold. Štefan Rudolf iz Sp. Polskave. Srebrno drž. medaljo pa sta še dobila Martin Strniša iz Ormoža in Anton Badl iz Maribora.

Od sv. Tomaža blizo Velike nedelje. (O letnih in vremenskih nezgodah.) Mnogo časa je preteklo, da niste dobili od moje roke nobenega dopisa, pa zdaj poberem svoje na debelo s prahom zapadeno pero in Vas pro-

žejo, ker ne marajo ljudje take kislice piti. — Drugi pogrešek v teh gostilnah je nemškutarija. Zavedni Slovenci in bližnji Hrvati bi dali marsikateremu krčmarju kaj skupiti, pa jih nemškutarstvo ostraši vstopiti. Eden n. pr. je dal na svojo novo hišo lepo slovensko ime čisto pokvarjeno napisati. Izgovarja se, da je to ime v starih bukvah tako napisano. To je vse res, ali stara moda se spremeni. Kakor ne nosijo žene zdaj več obroča ali „rafa“ v kikljah, pa ne rokavca na kozice, možki pa ne hlače na „fürteh“, tako se tudi slovenska imena post. Lešnik, Ogrizek, ne smejo drugače, kakor po slovensko pisati. Pred 25 leti se je seveda vse po nemškem kopitu pisalo, zdaj je pa tisti čas minol. Sicer pa so taki ljudje radi sovražniki slovenščine ter pri volitvah z Nemci potegnajo. Ti bodo gotovo tudi k nemški šoli potegnili. To pa je nepošteno in za nje tudi škodljivo. Škodljivo je pa za nje, ker pošteni Slovenec ali Hrvat noče k njim v krčmo ali v prodajalnico hoditi. Zakaj tudi? Če tak človek Slovence in njegov jezik zaničuje, ali bi ga še naj potem podpirali? Nič, naj le gre rakom žvižgat. Saj veste, Slatničani, kaj vam je poslanec ono nedeljo rekel? „Svoji k svojim“. Le tako si bote poštenje ohranili in poštenjake podpirali.

Iz Koroškega na Štaj. meji. (Družba sv. Cirila in Metoda. Slovenski državni poslanci. Zlata sv. meša.) Blagi „Slov. Gospodar“! Sprejmi nekaj vrst iz kmečke roke. Z veseljem prebiram „Sl. Gosp.“, kako že čedalje bolj narašča družba sv. Cirila in Metoda na Štajarskem in Kranjskem. Le to je žalostno, da pri nas na Koroškem še vse spi. Z veseljem smo pričakovali, in se je tudi govorilo, da jo bodo ustanovili v Šmihelju za Pliberško okolico. Ali žalibog je vse potihnilo in zaspalo. Možje, zdramite se, saj še gotovo dobite podpore od Tolstega vrha in Prevalj in še mislim, da tudi po drugod ne bodo zaspanci. Najpripravniji kraj bi bil v Šmihelju ali v Pliberku, to je kakor središče. Možje potrudite se! — Veseli nas in smo iz srea hvaležni drugim slovenskim poslancem, ker se toliko potrudijo za nas, zato pa mi ne smemo toliko rok skrižem držati, delajmo vsi za enega in eden za vse! Tako je rekel Kleinmayr v Svečah dne 21. avgusta ter nam je v živih podobah narisal naše žalostno stanje. To pa si bomo zlažšali, če bomo skupno delali, v tem bodo vedeli naši slovenski poslanci, da smo v resnici katoličani in Slovenci in tudi hočemo to ostati. Nekoliko se je jelo svitati pri nas na Koroškem. Želani sem videl dva kresa in slišal možnarje pokati, na čast sv. Cirila in Metoda. Letos jih je pa bilo število čez 30 v Prevaljski okolici, se ve, da so tam večinoma delali za visokočastitega škofa, ker so prišli k Devici Mariji na Jezeru sv. birmo deliti. Toda videl sem tudi na Tolstem

vrhu, kjer vem, da niso škofu veljali. Zdaj pa še nekaj o zlati sv. meši! Z veseljem se podamo dne 20. avgusta v Sveče z nekaterimi možmi, bilo je nas kakih 14 ali 15, da tam počastimo našega prvoboritelja č. g. Andreja Einspielerja zlatomešnika. Prav zlo se nam je dopadlo, ko smo stopili v Rožno dolino, videli smo že maje in slovenska bandera vihrati, to pa skoz pol-drugo uro hoda. V Svečah je bilo pa tako vse v banderih in povsodi slovenski napisi, kaj takega menda Koroška še ni videla. Daljno slovesnost pustim spretnejšim peresom. Le zahvalimo se gospodu zlatomešniku in vsem rodoljubnim gospodom, ki so nam k tej slovesnosti pripomogli. Bog ohrani še mnogo let prvoboritelja in zlatomešnika. Le to obžalujemo, kar se mu je zgodilo od nasprotne strani v noči 19. julija. Zato pa mi nasprotnim Celovčanom tudi nismo dali beliča, rajši smo jo mah-nili prej ta dan v Rožno dolino. Pa tudi tam smo nekaj naleteli, kar nam ni bilo všeč. Prenočili smo v neki gostilni, ki sliči pod Kapleo. V njej je bil oštir prav gostoljuben, tudi postrežba in račun pošten, imel je tudi veliko slovensko bandero obešeno, pa le to je škoda, da je bil mož popolnoma liberalnih misli. Hvalil je namreč g. poslanca Laxa, našega največjega nasprotnika, Mačnika kot govornika kmetijske zveze, pa saj ne more drugače biti. Mož je močno v dotiki z Bistriško fužino, ima menda precejšen zaslužek s konji. To je pa tako znano, da so fužine in mesta nam Slovincem povsod nasproti. Mi pa smo možu še žive povedali, ter si jih bo še en čas spominjal. S—.

Od Male nedelje. (Naše društvo.) Tukajšnje „leposlovno-bralno društvo“ je imelo v nedeljo dne 11. septembra svoj občni shod, katerega so se blizu vsi udje udeležili. Po pozdravu g. predsednika in poročilih gg. tajnika in denarničarja se zopet ednoglasno izvolijo v odbor gg. Božić, Cvrhte, Štuhec, Mihalič in Krajnc. Po volitvi, izvoli občni zbor, na odborov predlog, našega rojaka prečastitega gospoda Davorina Trstenjaka radi njegovih neprecenljivih zaslug za naš narod itd. častnim udom našega društva, vsled tega se mu bo brž, ko bo možno, odposlala častna priznanica. Ko še je občni zbor izrekel hvalo vsem dobrotnikom, osobito gg. prof. Raiču v Ljubljani, Ant. Porekarju in Ant. Spindlerju na Ptuj, itd., se je končalo zborovanje. Po končani društveni zadači šli smo skupaj v narodno gostilno gosp. Koroška, kjer nas je pričakovalo mnogo naroda. Brž po prvi napitnici, katera je veljala našemu bralnemu društvu in drugim posamnikom, začeli so se vršiti izvrstni in navdušeni slovenski govori, spodbudljive deklamacije in lepo slovensko petje. Da je pa naše leposlovno bralno društvo zamoglo svojo obletnico s tako narodno veselico pribavljati, smo v prvi vrsti

dolžni hvalo navzočim gg. abiturijentom, vsem dijakom, ter v obče vsem tistim gospodom, koji so nas s svojimi govori, deklamacijami in petjem, ter svojo vavzočnostjo počastili. Bodi toraj izrečena vsem tukaj očitna hvala! Tako se je toraj končala pozno v noč ta narodna veselica, katera nam bo gotovo dolgo časa v prijetnem spominu ostala.

—B—

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Jesen se nam kaže že po vseh stranéh, tudi v tem, da se prične delovanje važnih zborov. Sedaj je prvi drž. zbor na vrsti, snide se dne 11. oktobra na Dunaju. Kaj vse da dobi v delo, ni še znano, toliko pa je menda gotovo, da bode naučni minister od českih in menimo, da tudi od slov. poslancev slišal britkih. Tacih si je pač pošteno zaslužil. — Na Dunaju je te dni nek zdravniški zbor, pri njem so možje iz vseh avstrijskih dežel, hodi jim pa za to, kaj da se naj izgodi, da se odvrne nevarnost kacihi kužnih bolezni. — Jurij Lienbacher, odločen, katolišk mož pa vse preveč Nemec, hoče sedaj nemške konservativce dobiti na svojo stran. Ne vemo, če ima mož kaj upanja za to, toda kaj prida bito ne bilo. — Župan zlate Prage, F. Vališ je umrl na naglem in mesto njega postal je dr. Fr. Šolc, staročeh, župan česke stolice. — V Gradcu so imeli une dni čudna gosta, dva indijanska princa, Shri Khenarji III. in njegov brat Kolocha sta tje prišla ter sta si ogledovala mesto. Ljudje so ju se ve, da čudeč se ogledovali. — Prav v onem mestu so dobili sedaj drugo novost — mesarja za osle. Meso prodaja po 26 kr. kilo. No kdo si ga bode kje kupoval! — Mil. knezoškof Krški, dr. J. Kahn, je v hudi zameri pri nemških liberalcih, to pa zato, ker ne mara iti z njimi. To mu je se ve da nemo goče, dokler je katolišk škof, sicer se pa mil. gospod malo meni za njih — burke. — V Gospej Sveti na Koroškem imajo velik zvon, ki bode dne 4. oktobra star dve sto let, težek pa je 123 starih centov. — Letina je na Koroškem, kar se tiče ajde in krompirja, letos prav dobra. — Národna čitalnica v Ljubljani pripravljá se za praznovanje svoje 25letnice, dne 23. oktobra leta 1862 je stopila v življenje. — Pri Vipavi na Kranjskem so trgatev pričeli in hvalijo se, da bode njih vino izvrstno in ga še po vrhu veliko! — Med slov. ljudstvo po Goriskem se je vrinila slaba navada, da kolne po italijanski. Italijanske kletve pa so tako grde, kakor so pri nas madjarske. Tedaj proč z njimi! — Na Furlanskem preti ljudem lakota, ker je bila velika suša skorej celo leto. Ljudje bi jo najraje kam potegnili, toda ne vedó, kam. Bog se jih usmili! — V Trstu se je neka delalka umorila. To ondi sicer ni redko, ali

ona je to z navadnim „mihcem“ storila, nič manj, kakor desetkrat, si ga je rinila v prsi. — V Rojani pri Trstu učé se otroci v šoli raji nemščine, kakor pa laščine. No če jim je katere treba se učiti, bolja je še že nemščina. — Po vsej Istri se stavi sedaj hrv. ljudstvo na svoje noge ter se otrešava Lahov ali lahonov. To je prav. — V Pešti vrše se sedaj imenitna posvetovanja skupnih ministrov. — Raz kipa Deaka so uno noč ukradli prte, v katere so ga zavili, dokler bi ga — dne 29. septembra — svitli cesar ne odkril. Tatov še niso ujeli, pač pa so kip obili v deske. — Minister Tisza je imel volilen shod v Velikem Varadinu, toda kar je volilcem povedal, bile so sicer lepe, pa prazne besede.

Vunanje države. Čedalje bolj se vidi, da ne storé vlade ničesar, naj pride ubogo bolgarsko ljudstvo do miru. Kakor kaže, nič ne stori nobena vlada niti za Koburžana niti zoper njega. — V Srbiji se vrše prihodnje dni volitve za skupščino, ta je ondi to, kar je pri nas drž. zbor. Rističeva stranka dobođe gotovo večino poslancev. — Turčija je v silnih stiskah, ker ji bode 300.000 turških funtov denarja za nove puške, nima pa jih od kod vzeti. Sultan sam je odločil 90.000 funtov iz svojega premoženja za puške, toda kdo mu da še ostalih 210.000 funtov? — Rusija išče istotako denarja na posodo, sedaj v Parizu. To pa Nemčiji, to je, njenim bankirjem ni prav. Tem bi bilo ljubše, ko bi ji ne dal nihče denarja ali če že kdo hoče, njim samim bi naj ves dobiček padel v žep. Ti nesrečna Rusija, ti! — Nemški cesar je sopet okreval, a njegov sin, princ Friderik Viljem, še ni dobil pravega glasú. — Med Nemčijo in Francijo je nov krik in vik. Nemški vojaki so na francoski meji obstrelili več franc. častnikov na lovu. Sedaj se izgovarjajo, da so jih imeli za lovske tatove, toda kaj skrbi Nemce tak tat na francoskih tleh? No ta hrup, upamo, še že potihne, da ne bo vojske. — Angleška kraljica, Viktorija, posreduje med Italijo in Abisinijo. Le ti ste si navskriž zavoljo Masave pri Rudečem morju. Ako je stvar že pri tem, potlej že ne bode med njima vojske. — Francosko ministerstvo prizadeva si izmanjšati stroške, kakor pravi, bode jih, drugo leto za 220 milij. frankov manj. — Italija ima slej, kakor prej svojo kolero pa tudi svoje rogovileže. V Rimu so uno noč 8 petard vrgli proti vatikanu, v katerem so sv. Oče, na srečo pa so se razletele brez vsake škode. Dne 20. septembra je bilo 17 let, odkar so Garibaldijeve čete bile udrle v Rim. Nekak spomin na to so tedaj bile imele biti une petarde. — Grški kralj biva sedaj pri svoji zlahti na Danskem, doma pa ima ta čas ministerstvo vso oblast v rokah. Tako terja grška ustava. — Pri Smirni v Mali Aziji so roparji ujeli neko angleško go